

A Munkaadók és Gyáriparosok Országos Szövetsége javaslatai a kormány számára

Magyarország egyik alapvető érdeke a gyors és kiegyensúlyozott gazdasági növekedés, az intenzív beilleszkedés a világgazdaságba előnyös feltételek mellett. Az MGYOSZ alábbi javaslatok megfogalmazásával és az ezzel folyamatos párbeszéd felajánlásával kíván ehhez hozzájárulni.

Verseny és versenyképesség

A tisztességes és kemény verseny, a hatékony fogyasztóvédelem és a stratégiai megközelítésű, aktív, de mindeközben a gazdaság szereplőit normatívan kezelő gazdaságpolitika jól megfér egymással. A Kormány a vállalkozókat stabil és kiszámítható szabályozói környezettel, az adminisztráció és bürokrácia csökkentésével és az EU-s és egyéb állami fejlesztési forrásoknak – az infrastrukturális fejlesztések támogatásán túl – a leghatékonyabb hasznosulást, fenntarthatóságot ígérő vállalkozói területre koncentrálásával segítheti. Az MGYOSZ egyetért a kormánnyal abban, hogy miközben a piac kell legyen a gazdaság alapvető zsinórmértéke, az államnak fontos szerepe van az oligopólikus piacok szabályozásában, a fogyasztóvédelemben, nemzetbiztonságilag érzékeny iparágak sorsának alakításában, valamint az ország jövője számára fontos szektorok fejlődésének segítésében. Mindezek a lépések egy hosszú távú egységes gazdaságpolitika szerves lépéseiként, kell, megvalósuljanak, és az adott területek szereplői számára normatívan és transzparensen.

Költségvetés és adók

A magyar gazdaság makro-egyensúlyának fenntartása, sőt a pillanatnyi kedvező világgazdasági helyzetet kihasználva annak javítása továbbra is alapvető cél kell, legyen. Az elmúlt néhány év adóbevételei a fogyasztás és a bérek dinamikus emelkedése miatt is rendre a tervezettnél jobban alakultak. Egyértelműen jó irányba tett lépés a bér terheinek folyamatos csökkentése (és ezáltal a versenytársainkhoz való közeledés). Azonban itt a tervezettnél még radikálisabb, további csökkentésre van szükség. A fogyasztás növekedéséből adódó, kimagasló ÁFA- bevétel egy részét javasoljuk további ÁFA- csökkentésre fordítani, továbbá meg kell céloznunk a V4 országok átlagát a költségvetési újraelosztás mértékében.

A gazdasági és pénzügyi válságot követően bevezetett, ún. szektoriális különadók rendszeres felülvizsgálatot érdemelnek. Az egy adott piacon belül egységesen kivetettek sokszor egyfajta fogyasztási adóként szilárdultak meg az adórendszerünkben és vizsgálni kell, valóban elvonásként működnek-e az oligopólikus piacokon. Az egy-egy szektoron belül szelektív

terhelést jelentők a piacba való beavatkozást jelentenek, versenyképességi hátrányt is okozhatnak és így ellenőrizendő, hogy van-e olyan érvényes gazdaságpolitikai érdek, ami ezek megtartását és mértékét indokolja.

Az oktatási és az egészségügyi rendszer folyamatos és gyors modernizálása, minőségének javítása elsődlegesen állami feladat, de ezzel párhuzamosan a magánforrások bevonása és optimális felhasználása is kiemelten fontos. Az erős legitimáció lehetőséget kell, hogy adjon a fenti területeken a realitások nyílt felvállalására és a rövid távon népszerűtlen, hosszú távon elkerülhetetlen modellváltások megalapozására.

Monetáris politika

Az üzleti szféra számára nagyon fontos a bankrendszer stabil állapota, az MNB és az államháztartás összhangja. Az elkövetkező időszakban a globális kamatok emelkedni fognak, így **aktívabb árfolyam-politika** válhat szükségessé, melynek reális célok mellett motiválnia kell a gazdaság hatékonyságjavulását, továbbá a remélt gazdasági növekedés érdekében szükséges vállalati finanszírozás bővülését, egyszerűsítését is. Ezeken a területeken a **kiszámíthatóság**, az előreláthatóság lesz a legfontosabb.

Európai Unió

Az MGYOSZ kész részt venni és támogatni a Kormány munkáját az Európai Unió rendeleteinek, direktíváinak előkészítésében. Fontos, hogy a Brüsszelben készülő rendeletek a vállalatok tapasztalatait felhasználva optimálisan segítsék az európai és a hazai gazdaság növekedését. Ebben a munkában Szövetségünk szorosan együttműködik a BusinessEurope-pal.

Euró bevezetése

Az MGYOSZ véleménye szerint megfelelő időpontban az európai integráció erősítése érdekében és a magyar fejlődés gyorsítása céljából napirendre kell kerülnie az euró bevezetésének. A szakmai vitákat az előnyök, a hátrányok és a kockázatok feltárására célszerű irányítani. A kétsébségű EU ellen jó lépés lehet az euró bevezetése, valamint a versenyképesség folyamatos javítását lehetőségből szükségszerűséggé emelné.

Uniós források

Az MGYOSZ nagy értéknek tartja, hogy hazánk immár 14 éve az Európai Unió tagországa. Ez nemcsak gazdasági, hanem politikai, biztonsági és együttműködési előny is. Az MGYOSZ

támogatja, hogy az EU-források jelentős részét a gazdasági szereplők (kkv-k és nagyvállalatok) támogatása mellett kritikus infrastrukturális fejlesztésekre, illetve kreatívan az egészségügy és az oktatás területén a működés minőségét is segítve használja fel a kormányzat. A vállalati szférában elosztható EU-támogatásokat leginkább a legjobbak és az arra esélyes feltörekvők kapják meg, és ezeket kizárólag hosszú távon nemzetközi versenyképességet biztosító beruházásokra fordítsák. **Az ország mérete és számtalan iparág rendszerváltáskori kiinduló állapota miatt a nemzetközi piacra lépéshez, az innovációkhoz, a digitalizáció elterjedéséhez, a nagyobb hatású fejlesztésekhez ezek a kiegészítő források még nagyon szükségesek.**

Nagyobb figyelmet kell fordítani a határokon átvélő EU-programokban való részvételre, hiszen ezek prioritást élveznek a következő EU ciklusokban és a részvétel a magyar cégek nemzetközi beágyazottságát is erősíti.

Külgazdaság

Az MGYOSZ támogatja a valós magyar érdekek határozott képviselését és lehetőség szerinti érvényesítését a világban, minden integrációban és piacon. Ebből a szempontból az üzleti, termelési, kutatási és piaci kooperáció egyaránt fontos.

Mindezek során reálisan kell megítélni a hazai árualapokat és tudásbázisokat és azok versenyképességét. Különös figyelmet kell fordítani arra, hogy a külpolitikai stratégia és taktika által preferált kapcsolatrendszereket gazdasági előnyökké konvertáljuk.

Az MGYOSZ a piaci alapon kialakuló vagy már kikristályosodott irányok, klaszterkezdemények infrastrukturális és oktatási rendszeren keresztül, valamint piaci jelenlétet segítő támogatását tartja jónak.

A 2011-ben az NGM által kidolgozott Magyar Külgazdasági Stratégia áttekintését, korszerűsítését, eszközrendszerét is napirendre kell tűzni az export volumenének, minőségének (hozzáadott érték) javítása érdekében is. Érdemes egy „exportbarát” pályázati rendszer kialakítása is. Mindehhez hatékony kormányzaton belüli koordináció kívánatos.

Vállalkozások fejlesztése

Támogatni kell, hogy a globális versenyben sokszor multinacionális cégeknél tapasztalatot szerzett szakemberek vállalkozásokat indítsanak, így a megszerzett ismeretek nagyobb hazai hozzáadott értékben hasznosuljanak. Megvan a gazdaság szereplőiben és a képzési rendszerünkben a potenciál a feltörekvő iparágakban kitűnően teljesíteni, illetve a hagyományos iparágakban, ahol paradigmaváltások vannak, az így kínálkozó lehetőségekkel élni. Hagyományos területeken, ahol nincs alapvető megújulás a technológiákban és/vagy a piaci modellekben és ahol ma nem tartozunk a világ élvonalába, túlzott ambíció globális, vagy akár regionális álmokat szőni. Az MGYOSZ osztja a kormány álláspontját, hogy gazdaságunk túlzottan duális felépítésű, és szükség van erős hazai tulajdonosi rétegre, e téren fontosnak tartja, hogy az ezekhez kapcsolódó vállalkozások nemzetközi megmérettetésben is sikeresek legyenek.

A legnagyobb hosszú távú hozzáadott értéket, a legjobb munkavállalói életminőséget adó és hosszú távon hazai kézzben lévő tudást biztosító beruházásokat és munkahelyteremtéseket érdemes közpénzből támogatni, legyen ez hazai vagy külföldi befektető projektje. Ezt megerősítendő, legyenek az ágazati szabályozások stabilak, a versenyt serkentőek.

Az MGYOSZ számára értelemszerűen preferencia a hazai tulajdonú vállalatok fejlődése és nemzetközi integrációja is. Ennek feltétele az egyedi tudás, innováció és digitalizáció erőteljesebb alkalmazása vagy a rendkívül versenyképes működés, mindezt a kkv szektor konszolidálása (kritikus üzemméretetek elérése) érdekében érdemes a kormánynak segítenie.

Munkaerőpiac

Az MGYOSZ pozitívan viszonyult a közmunkaprogram válságkezelési és a versenyszféra irányába híd szerepet betöltött eddigi alkalmazásához. Mára megérett a helyzet, hogy erőteljesebb eszközökkel legyenek motiválva a közmunkások és a munkaadók, hogy a korábbi közmunkások közül minél többen kerüljenek a versenyszférában alkalmazásra.

A csökkenő hazai munkaerő állomány megköveteli, hogy a költségvetési szféra a **közigazgatás hatékonyságának növelésével** nagyobb arányban mérsékelje az ott foglalkoztatottak számát.

A gazdasági élet mindhárom szereplőjének (munkavállalók, munkaadók, kormányzat) érdeke a reálbérek dinamikus, de mindeközben az osztársadalmi és helyi hatékonysággal összhangban történő emelkedése.

Munkaerőhiány, demográfia

Minden jel arra mutat, hogy Magyarországon a rendelkezésre álló munkaerőnél nagyobb számú munkahely tartható fenn, sőt lenne kívánatos.

A jövőbeni foglalkoztatás növelésében minden belső munkaerő-tartalékot mozgósítani kell. Közös feladatunk, hogy a külföldön dolgozó magyar, de akár a világ bármely országából származó ambiciózus fiataloknak nemzetközileg versenyképes, vonzó munkaerő piaci és társadalmi feltételeket kínáljunk, ezzel megfordítsuk a mobilitás irányát nyugatról keletre. Emellett tovább kell folytatni a nyugdíjas korúak foglalkoztatásának könnyítését és ösztönzését. A vállalatok működését immár megbénító, súlyos munkaerőhiány enyhítésére hatékonyságot, termelékenységét javító fejlesztések támogatását javasoljuk.

A munkaerőbázis külső erőforrásokkal való megerősítését – ahogyan ezt az MGYOSZ az elsők között javasolta 2016-ban - elkerülhetetlennek gondoljuk. Bátorítjuk és támogatjuk a kormányzatot, hogy megtalálja a politikailag felvállalható megoldásokat erre a kérdésre.

Innováció:

A technológiai megújulás, az innováció fontosságát nem lehet alábecsülni, ezt a kormányzati struktúra változása is jelzi. Az MGYOSZ álláspontja szerint a mindennapi apró (sokszor inkrementális) innovációk megbecsültségén emelni kell, fel kell hagyni a gyakori elitista szemlélettel. A feltörekvő gazdaságok sikertörténetei mögött leggyakrabban az apró lépések taktikája áll. Az innovációnak a folyamatos változás és fejlődés elemeként kell megjelennie a kkv-nál is. A tudomány és a technika paradigmaváltó újdonságai teremtenek olyan helyzeteket, ahol egy feltörekvő gazdaság nagyobb eséllyel tud azonos startpozícióból indulni akár a legfejlettebb gazdaságokkal.

Az automatizálást és a digitalizációt nemcsak hatékonysági tartalékként, hanem a munkaerőbázis szűkösségét enyhítő lépésként kell megélnünk.

Oktatás

Amilyen ma egy ország oktatása-szakképzése, olyan lesz majd a jövőbeni gazdasága is, hiszen egy jól teljesítő, dinamikus, minőségi oktatási-szakképzési rendszer fontos feltétele a gazdaság növekedésének és a fiatalok jobb lehetőségeinek. **A nemzetközi versenyképességben élenjáró országok példája bebizonyította, hogy hosszú távú gazdasági nyereség származik egy magas minőségű oktatási-szakképzési rendszerből.** A felsőoktatást sikeresen befejezők arányában a mindenkori európai átlagot kell megcéloznunk, míg a szakképzettséget adó szakképzés és középfokú oktatás minőségén, tárgyi és személyi feltételein, presztízsén, reputációján jelentősen emelnünk kell.

A végzettség nélküli humán-erő-kapacitás felzárkóztatása szükséges a felnőttképzés keretei között és törekedni kell, hogy fiatalok ne morzsolódjanak le az általános iskolákban és a 8. osztályt követően ne hagyják abba a tanulást (ez most 20%).

A közismereti tárgyakat elhagyó, valójában korszerűtlen, gyorsított szakmunkásképzés nem segíti a munkaerő piaci igényeket és nem is vonzó a tehetségesebb fiataloknak, mert „szakbarbárokká” silányítja őket, korlátozza későbbi kiteljesedésüket.

A piaci változásokhoz alkalmazkodni tudó munkaköri váltásokhoz fel kell készíteni a fiatalokat, ehhez beletartozik az alapkompenciák (kommunikáció, együttműködés, problémamegoldás, változás- és konfliktuskezelés, empátia, kreativitás, stb.) megszerzése, az élethosszig való tanulásra való felkészítés és a gazdaság (nem is feltétlenül jól felmért) középtávú igényeit kielégíteni akaró oktatási rendszer közötti kényes egyensúly megtalálása. A több nagyvállalati területen sikeres duális képzés rendszerét is javasoljuk áttekinteni.

A felsőoktatási képzésben – különösen az alkalmazott tudományok és ismeretek területén – a vállalkozások működését jobban megismerni és sikereiket megalapozni akaró, a legjobb nemzetközi gyakorlatot ismerő és alkalmazó intézményekre van szükség.

Az idegen nyelvek elsajátításának támogatása az egyik legfontosabb feladat, hiszen a munkaképes felnőtt lakosság csupán 37%-a beszél idegen nyelvet.

Ahhoz, hogy az oktatói pálya a munkaerőpiacon megbecsült legyen, nemcsak jövedelmi, hanem munkaszervezési és hangulati elemeket is javítani kell. Egyetlen oktatási rendszer sem tud jobb lenni, mint tanárainak minősége és azok az országok érik el a legjobb eredményeket, amelyek a legtöbbet fektetnek be a tanárokbába.

Egészségügy

Az egészségügy nagymértékben befolyásolja egy ország versenyképességét, a munkaerő mennyiségi és minőségi rendelkezésre állásán keresztül. Ebben nemzetközileg le vagyunk maradva, a változtatás sürgős, de nem egyszerű. Az MGYOSZ véleménye szerint rendszerszintű változások szükségesek, nem egyszerűen finanszírozási kérdékről, és nem szakmai hiányosságokról van szó. **Fontosnak tartjuk az állami és a magán-szolgáltatások ésszerű együttműködésének (és tisztaságának) kialakítását;** a megelőzés és az egészséges életmód előtérbe helyezését, mely utóbbiakban a munkaadóknak is szerepet kell vállalniuk. Az MGYOSZ javasolja, hogy az elkövetkező években az EU-források jelentős hányadát fordítsuk az egészségügy modernizálására.

Az állam modernizációja

A magyar állam méretének fokozatos versenyképessé tétele elengedhetetlen. Reálértéken enyhén csökkenő, de jobb szolgáltatást nyújtó államigazgatás kell. Ez segíteni fogja a kialakult munkaerőhiány mérséklését, csökkenti az állami elvonások szükségességét, növeli a versenyszférába kerülő jövedelmek arányát.

Az állami beruházási programok konjunkturális ciklusokhoz illeszkedő időzítése (figyelembe véve a magánszektor beruházásait) rendkívül fontos, hogy hosszú távon szükséges és elégséges kapacitás alakulhasson ki. Ezt segítené a tervezett állami beruházások publikus nyilvántartásának (kataszterének) megteremtése. A közcélú beruházások hosszú távú megtérülés és hatás szerinti értékelése elengedhetetlen. A beruházási döntéseknél mérhető, nem feltétlenül pénzügyi célok megfogalmazása, és azok későbbi visszamérése szükséges.

Az államigazgatás területén hatalmas rövid és hosszú távú hatékonyság- és életminőségjavító lehetőségek vannak, amelyek kihasználása a munkaerő piaci feszültségeket is enyhíteni képes. Ugyanezek a kihívások és lehetőségek a versenyszféra szereplőire is vonatkoznak. Ha az ipar szereplőitől az Ipar 4.0 megvalósítását (minden joggal) elvárjuk, a kormányzatnak az Államigazgatás 4.0-val (sőt jó esetben 5.0-val) kell példát mutatnia.

Fenti célok megvalósításához elengedhetetlen közép- és hosszú távú elemzések, majd ezek alapján gazdasági és ágazati stratégiák készítése, hogy ezek a társadalom tagjai és a gazdaság szereplői számára igazodási alapot nyújtsanak. Fontos, hogy ezek, objektívek

legyenek és rendszeresen a valósággal ütköztetve felülvizsgálatra kerüljenek. Ezekben a folyamatokban célszerű minél több független fél bevonása, így a munkaadói érdekképviselteké is. Ebben a folyamatban az MGYOSZ kritikus, de konstruktív, közreműködő kíván lenni.

2018. június